

DOI 10.36074/grail-of-science.14.04.2023.015

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УПОВНОВАЖЕНИХ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Сич Тетяна Володимирівна

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава, Україна

У сучасній соціально-політичній ситуації корупція перетворилась на провідний чинник, який гальмує розвиток України. Невипадково проблемі подолання та запобігання корупції надають велике значення як вітчизняні політики, громадські діячі, громадяни, так і представники міжнародної спільноти. У європейській спільноті подолання корупції в Україні вважають провідною умовою подальшого розвитку нашої країни. Процес децентралізації перетворює територіальні громади (ТГ) на один із провідних центрів запобігання корупції.

Останніми роками в Україні подолання та запобігання корупції приділялася увага на законодавчому рівні. У 2014 р. видано Закон України «Про запобігання корупції» [2]. Сформовано Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) – центральний орган виконавчої влади, який розробляє антикорупційну стратегію та контролює виконання антикорупційних програм органами публічної влади [1].

Проте аналіз антикорупційної діяльності громад свідчить про її формалізацію та переважно демонстраційний характер. Антикорупційні програми ТГ є трафаретними, неконкретними та не відбивають особливості тих чи інших ТГ. Це є свідченням недостатньої готовності уповноважених з питань запобігання корупції у громадах до реалізації їх функцій.

З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 р. значно змінилося відношення суспільства до проявів корупції. Прояви корупції на фоні сучасних подій викликають обурення. Після війни суспільство вже буде іншим й не буде миритися з корупційною владою. Саме тому дуже важливим є вже зараз підготувати уповноважених з питань запобігання корупції у ТГ та сформувати у них компетенції, необхідні для ефективного виконання ними своїх функцій.

На сучасному етапі підготовки уповноважених з питань запобігання корупції у ТГ є низка основних задач. Сформувати теоретичні засади діяльності, а саме: знання досвіду антикорупційної діяльності країн ЄС, нормативних засад антикорупційної діяльності, особливостей цієї діяльності в ТГ. Сформувати практичні уміння, а саме: виявлення та оцінка корупційних ризиків (проведення

антикорупційної експертизи), планування антикорупційної діяльності, організація та координація антикорупційної діяльності, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності уповноважених осіб на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, налагодження взаємодії із працівниками органів місцевого самоврядування, депутатів ради громади, працівників освітніх закладів, мешканців громади, працівників ЗВО з метою забезпечення реалізації планів антикорупційної діяльності. Сформувані психологічну готовність до активної діяльності із запобігання корупції.

Напрями діяльності та форми роботи, які сприятимуть підготовці уповноважених з питань запобігання корупції у ТГ:

- аналіз та узагальнення досвіду ТГ європейських країн та України щодо запобігання корупції;
- аналіз стану діяльності щодо виявлення та запобігання корупції у ТГ та оцінка ефективності механізмів та заходів, які використовуються;
- організація круглих столів із обговоренням отриманих результатів аналізу антикорупційної діяльності у ТГ та інтеграції норм професійної етики у систему внутрішньої мотивації уповноважених ТГ;
- розробка антикорупційних програм та планів антикорупційної діяльності для ТГ;
- розробка методики виявлення корупційних ризиків у ТГ;
- розробка пропозицій щодо використання ІТ технологій для забезпечення доступності та прозорості антикорупційної діяльності у ТГ;
- розробка пропозицій НАЗК з удосконалення діяльності із запобігання та виявлення корупції у ТГ;
- проведення соціологічного опитування мешканців ТГ, які взаємодіють з органами публічної влади на територіальному рівні, та внутрішнього анкетування працівників органів публічної влади для збору емпіричного матеріалу щодо сформованості у них антикорупційних цінностей та їхньої антикорупційної обізнаності;
- проведення семінарів (вебінарів) для мешканців територіальної громади з метою популяризації антикорупційних стандартів поведінки;
- створенні освітньої програми, яка забезпечить професійний розвиток працівників ТГ без відриву від робочого місця та навчання уповноважених з питань запобігання корупції у ТГ.

Сучасна підготовка уповноважених з питань запобігання корупції у ТГ потребує, налагодження взаємодії ЗВО та ТГ із залученням освітніх засобів для вирішення конкретної проблеми соціального розвитку країни; орієнтації ЗВО на вирішення проблем ТГ у межах реалізації третьої / соціальної місії; модернізації діяльності викладачів ЗВО шляхом їх залучення до вирішення проблем регіонального розвитку; широкого використання ІТ для вирішення практичної проблеми щодо підвищення професійного рівня антикорупційних уповноважених ТГ.

Список використаних джерел:

- [1] *Національне агентство з питань запобігання корупції*: офіційний сайт. Вилучено з <https://nazk.gov.ua/uk/normatyvno-pravova-baza-2/>
- [2] *Про запобігання корупції* (Закон України). 1700-VII. (2014). Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>